ለመቀበል መስቀል ለመሸከም አይደለም፤ መምጣቱ በሕያዋንና በሙታን ላይ ሊፈርድ ነው። መዝ. 49፡2-3።

ሕያዋንና ሙታን የሚባሉት እነማን ናቸው?

ሕያዋን፣ የሚባሉት ጻድቃን ናቸው። ጻድቃን በዚህች ምድር ላይ በወዲያኛው ዓለም ላይ ሕያው የሚያሰኛቸው ሃይማኖት ምግባር ጠብቀው ተገኝተዋልና።

ሙታን፣ ኃጥአን ሙታን /ምውታን/ ይባላሉ። በዚህች ምድር ላይ በወዲያኛው ዓለም ላይም ሙት የሚሆኑበትን ሥራ ሠርተዋልና።

ማጠቃለያ

⌘ በትንሣኤ ሙታን የቅዱሳን ዋጋ በከንቱ አይቀርም፤ ኃጥአንም የሥራቸውን ደመወዝ አይነፍጋቸውም። ራዕይ 22፡12።

⌘ በትንሣኤ ሙታን ጻድቃን እና ኃጥአን በስህተት ተቀላቅለው አይነሱም።

⌘ በትንሣኤ ሙታን አውሬ የበላቸው ሰዎች ከአውሬው ሥጋነት የተለወጡ ቢሆንም ሥጋቸው ከአውሬ ተለይቶ ይነሳሉ።

⌘ በትንሣኤ ዘለዓለማዊ ፍርድ አለ። ራዕይ 17፣ ማቴ 25፡31-33፣ ራዕይ 20፡12-13፣ ዳን 12፡2።

የማገናዘቢያ ጥቅሶች

ዘፍ. 1፡26፣ 1ኛቆር. 15፡6፣ ያዕ. 2፡26፣ 1ኛጴጥ. 3፡19፣ የሐዋ.ሥራ 7፡59፣ ዘፍ.35፡16፣ ኢዮብ 7፡9-10፣ 2ኛተሰ. 2፡4፣ ኢዮብ 14፡12-14፣ ማቴ. 10፡28፣ ዮሐ. 12፡32።

ዋቢ መጻሕፍት

- ሥርወ ሃይማኖት
- ፍሬ ሃይማኖት
- መርሐ ጽድቅ ባሕለ ሃይማኖት
- ምሥጢረ ሥላሴ
- ኮከበ ሃይማኖት
- ነገረ ሃይማኖት
- ሃይማኖተ አበው
- መዝገበ ሃይማኖት
- ዓምደ ሃይማኖት
- ፍኖተ ጽድቅ

ነገረ ማርያም

የእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ስም /ስመ ድንግል ማርያም/

«ማርያም» የሚለው ቃል በዕብራይስጥ «ማሪሃም» ሲሆን ትርጉሙም እመብዙኃን የብዙኃን እናት ማለት ነው።

ሀ. ማርያም ማለት መርሕ ለመንግሥተ ሰማይ ወደ መንግሥተ ሰማያት መርታ የምታስገባ ማለት ነው። በአዳም ምክንያት የተዘጋው የገነት በር የተከፈተባት የጽድቅ መክፈቻ ናትና ወደ መንግሥተ ሰማያት መርታ የምታስገባ ትባላለች። ስለዚህ ምክንያት የእርሷን እናትነትና አማላጅነት መመኪያ ሳያደርግ ወደ መንግሥተ ሰማያት መግባት የሚቻለው የለም።

ለ. ማርያም ማለት ጸጋ ወሀብት ማለት ነው፡፡ ከእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም የተወለደው መድኃኒዓለም ኢየሱስ ወደ ቀደመ ክብሩ ስለመለሰው አጥቶት የነበረውን መንፈሳዊ ሃብትና ጸጋ አግኝቷል፡፡ እመቤታችን ጸጋና ሀብት የተገኘባት ብፅዕት እናት ናት፡፡ ሉቃስ 1:28 «ጸጋን የተመላሽ ሆይ ጌታ ከአንቺ ጋር ነውና ደስ ይበልሽ»

ሐ. ማርያም ማለት መልዕልተ ፍጡራን መትሀተ ፈጣሪ ከፍጡራን በላይ ከፈጣሪ በታች ያለች ማለት ነው፡፡ መላዕክት በመፍራትና በመንቀጥቀጥ ለምስጋና ብሬቱ የሚቆሙትን አምላክ እርሷ ግን በማኅፀኗ ተሸክመችው፤ ጡቷን አጠባችው፤ በጀርባዋ አዘለችው፡፡ መላእክት እንኳን ሊነኩት ሊያዩት የማይቻላቸውን ባሕርይ መለኮት በማኅፀኗ ተሸከማዋለችና ከፍጡራን ሁሉ በላይ ከፈጣሪ በታች መሆኗ የማታመን ነው፡፡

መ. ማርያም ማለት እግዝእተ ብዙኃን /የብዙዎች እመቤት/ ማለት ነው፡፡ ሔዋን የሕያዋን ሁሉ እናት ተብላ ነበር፡፡ ዘፍ 3:20፡፡ ነገር ግን በሔዋን መሳሳት ምክንያት የሰው ልጆች ሁሉ ከተፈረደባቸው ሞት ከዲያብሎስ ባርነት ነፃ ያወጣቸው ዘንድ አምላክ ከቅድስት ድንግል ማርያም ተወልዷልና የብዙዎች እመቤት እናት ተብላለች፡፡

ሠ. ማርያም ማለት በምድር ማር በሰማይ ያም ከሚለው ተገናኝቶ የተገኘ ስም ነው፡፡ በምድር በጣፋጭነቱ የሚታወቀው በጣዕሙ ወደር የሌለው ምግብ ማር ነው፡፡ እንዲሁም በገነት ቅዱሳን ብቻ የሚመገቡት እጅግ የሚጣፍጥ ያም የሚባል ምግብ አለ፡፡ የእመቤታችን ርኅራኄዋና ፍቅሯ በምድር ባሉ እና በሰማይ በሚኖሩ ዘንድ እጅግ ጣፋጭ በመሆኑ ማርያም ተብላለች፡፡

አባቶች ለእመቤታችን ያላቸውን ፍቅር ሲገልጡ የስሟን አራት ፊደል እንዲህ ብለው በዚህ መሠረት ተርጉመውታል፡፡

ማ :-	ማኅደረ መለኮት የመለኮት ማደሪያ
ር :-	ርግብዬ ይቤላ ሰሎሞን ርግብዬ ይላታል መኃ. 6:9
ያ :-	ያንቅዐዱ ኀቤኪ ኵሉ ፍጥረት ፍጥረት ሁሉ ለምልጃ እያሉ ወደ አንቺ ያንጋጥጣሉ፡፡
ም :-	ምስዐል ወምስጋድ ወመስተሥራየ ኃጢአት መሰገጃ መለመኛ የኃጢአትም ማስተሰረያ ማለት ነው፡፡

<u>እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም በምሳሌ</u>

ስለ እመቤታችን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በተለያዩ ሥፍራዎች በምሳሌ በምሥጢርና በግልጽ ተጽፎ እናገኛለን፡፡ እጅግ ብዙ ምሳሌዎች የተመሰሉላት ቢሆንም ጥቂቶቹን እንመለከታለን፡፡

የኖህ መርከብ፡ ዘፍ 7:1-23፡፡ የሰው ልጅ ፈቃደ እግዚአብሔርን ሳይሆን ፈቃደ ሥጋን ሲፈጽም እግዚአብሔር ኖኅን «ዓለምን በውሃ አጠፋለሁና መርከብ ሥራ ለህዝቡም ንገራቸው» አለው፡፡ «ኖኅ ገና ስለማይታየው ነገር ተረድቶ እግዚአብሔርን በመፍራት ቤተሰቦቹን ለማዳን መርከብን በእምነት አዘጋጀ፡፡ በዚህም ዓለምን ኮነነ፡፡ በእምነትም የሚገኘውን ጽድቅ ወራሽ ሆነ፡፡» ዕብ. 11:7:1፡፡ ፈጣሪው እግዚአብሔር ለኖኅ የማድንበትን መንገድ አሳየው፡፡ በዚያም ተጠቅሞ በሠራው መርከብ ለመዳን በቃ፡፡ መርከቢቱ የእመቤታችን ምሳሌ ናት፡፡ ሦስት ክፍል መሆኗ እመቤታችን የሥላሴ ማደሪያ ለመሆኗ ምሳሌ ነው፡፡ አንድም እመቤታችን ንጽሕ ሥጋ፣ ንጽሐ

ልቡና፣ ንጽሐ ነፍስ አላት፡ና የቢያ ምሳሌ ነው። ከመርከቢቱ በውጭ የቀሩትና የጠፉት በእመቤታችን ቃል ኪዳንና አማላጅነት ሳያምኑ በኃጢአት የጠፉና የሚጠፉ ነፍሳት ምሳሌዎች ናቸው።

<u>**የያዕቆብ መሰላል**</u)፤ ዘፍ. 28:10-28። ያዕቆብ በፍናተ ሎዛ ያየት መሰላል የእመቤታችን፣ የተንተራሰው ድንጋይ የትንቢተ ነቢያት፤ እመቤታችን በትንቢተ ነቢያት ጸንታ የመኘቷ ምሳሌ ነው። በመሰላሏ መላእክት ሲወጡባት ሲወርዱባት ማየቱ ለተልእኮ የመውጣታቸው የመውረዳቸው ምሳሌ ነው። ይህ የሆነው እመቤታችን ጌታን ከመውለዷ በፊት ነው። ጌታችን ሰው ከመሆኑ በፊት ለተልእኮ አይወጡም አይወርዱም ነበርና እግዚአብሔር ተቀምጦባት ያየው ዙፋን የእመቤታችን ማኅጸን ምሳሌ ነው።

<u>**የሲና ሐመልማል**</u>፤ ሙሴ ሳትቃጠል ያያት ዕፀጳጦስ ዘጸ. 3:1። ሐመልማል የቤተ እሥራኤል፤ ነበልባል የመከራ ምሳሌ ነው። ሙሴ አንዱ ሌላውን ሳያጠፋ እሳትና ሐመልማል ተዋሕደው ማየቱ ለጊዜው ሐመልማል የቤተ እሥራኤል ነበልባሉ የመከራ ምሳሌ ነው። ሐመልማሏ በነበልባሉ ሳትቃጠል መታየቷ እሥራኤል በደረሰባቸው መከራ ቅጣት አዝነው ንስሐ ገብተው ነፃ ለመውጣት በህይወታቸው ለመለወጥ አለመዘጋጀታቸው፣ ነበልባሉ ሐመልማሉን ሳያቃጥል ሳያጠፋ መታየቱ እሥራኤል መከራ ቢጸናባቸውም እግዚአብሔር ጨርሶ እንዳላጠፋቸው የሚያመለክት ነው። እመቤታችን እሳተ መለኮትን በማኅጸኗ ስትሸከም መለኮታዊ ባህርዩ አላቃጠላትም። በዚህም ከተለዩ የተለየች ከተመረጡ የተመረጠች ከተቀደሱ የተቀደሰች ናት ብለን እናምናለን። ለእመቤታችን የተሰጠ ጸጋ ለማንም አልተሰጠምና ከፍጡራን ወገን የሚተካከላት የለም።

<u>ጽላተ ሙሴ /የሙሴ ጽላት/ ዘጸ. 32:1፣ 34:1</u>

ሙሴ እሥራኤል የሚመሩበትን አምልኮተ እግዚአብሔር የሚፈጽሙበትን የቃል ኪዳን ጽላት ከእግዚአብሔር እጅ ተቀብሎ ከሲና ተራራ ሲወርድ ሕዝቡ የጥጃ ምስል ሠርተው ሲሰግዱ አገኛቸው። ጽላቱንም ከእግሩ ጥሎ ሰበራቸው። ከዚህ በኋላ ሌሎች ጽላት በእግዚአብሔር ትእዛዝ አዘጋጅቶ የእግዚአብሔርን ሕግ ጻፈበትና ሕዝቡም በዚያ ይመሩ ነበር። የተሰበሩት ጽላት የአዳምና የሔዋን ምሳሌዎች ናቸው። ጽላቱ በእሥራኤል በደል ምክንያት እንደተሰበሩ አዳምና ሔዋን በበደል ወድቀው ከእግዚአብሔር እጅ ተጥለው ነበር። ሁለተኛው ጽላት ግን የእመቤታችን የቅድስት ድንግል ማርያም ምሳሌ ነው። የጭተው የሰው ልጅ የመዳኑ ምክንያት ኢየሱስ ክርስቶስ በተገኘበት በእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ልጅ ነውና። እሥራኤል በሁለተኛው ጽላት እየተመሩ ምድረ ርስትን እንደወረሱ ዛሬም ክርስቲያኖች በእመቤታችን እየተመሩ ሰማያዊት ኢየሩሳሌምን ይወርሳሉና በዚህም መርሕ ለመንግሥተ ሰማያት ትባላለች።

<u>ስለ ወላዲተ አምላክ የተነገሩ ትንቢቶች</u>

አባቶቻችን ነቢያት ስለ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም መንፈስ ቅዱስ ብዙ ትንቢት አናግሯቸዋል። ይኸውም፡- ት.ኢሳ. 7:14፣ ት.ኢሳ. 11:49፣ 23፣ 60:2፣ መዝ. 44:9፣ 44:16፣ 47:12፣ 86:6፣ 45:4፣ 86:1፣ 131:3-13፣ ሕዝ. 44:1-2፣ ሚክ. 5:2።

<u>የእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ትውልድና ልደት</u>

እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ከአባቷ ከኢያቄም ከእናቷ ከሐና የተወለደች ሲሆን በአባቷ ከዳዊት ወገን በእናቷ ደግሞ ከሌቀ ካህናት ከአሮን ወገን ነች። እናትና አባቷ በሕገ እግዚአብሔር የማያምኑ ቅዱሳን ነበሩ። ነገር ግን በአይሁዳውያን ዘንድ ልጅ ስላልነበራቸውና መካን

በመሆናቸው እጅግ የተጠሉ ነበሩ። ከዚህም የተነሳ እግዚአብሔር አምላክ ልጅ እንዲሰጣቸው ስዕለት ተስለው እመቤታችን ተወለደች። ጊዜውም ጌታ ሊወለድ 15 ዓመት ሲቀረው ሲሆን የተወለደችበት ቀን ግንቦት 1 ቀን ከሊባኖስ ተራራ አካባቢ ነው።

እመቤታችን ገና በእናቷ በቅድስት ሐና ማኅፀን እያለች ተአምራት ታደርግ ነበር። ከተአምራቶቹም መካከል ከብዙው ጥቂቱን ለመጥቀስ ያህል የሐና ዘመድ የሆነች አንዲት ስሟ ቤርሳባ የተባለች አይነስውር የሐናን ሆዷን ስትነካው ዓይኗ በርቶላታል። በሌላ ጊዜም ሐና ጸንሳ ሳለ የሞተ ሰው ሬሳ ብትነካ ሙት ሲነሳ ችሏል።

ስለ እመቤታችን ወደ ቤተመቅደስ መግባት /በዐታ ለማርያም/

እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም የስዕለት ልጅ እንደመሆኗ እናቷ ሐናና አባቷ ኢያቄም 3 ዓመት ሲሞላት በቤተመቅደስ እንድታድግ ወሰዷት። ዕለቱም ታሕሳስ ቀን 3 ቀን ነበር። ነገር ግን በቤተመቅደስ ወስዶ ለማስረከብ ችግር ነበር። ይኸውም ሊቀካህናቱ ዘካርያስና ሌሎች የቤተመቅደስ አገልጋዮች ምልክት ይፈልጉ ነበርና ነው። እመቤታችን ቤተመቅደስ ግቢ ስትገባ መልአኩ ፋኑኤል ሕብስትና ጽዋ ይዞ ከሰማይ ሲወርድ ታየ። ሁኔታው ምንድን ነው ተብሎ ሁሉም ተገርሞ ሳለ ሊቀካህናቱ ለእኔ የመጣ ነውና ሊውሰድ ብሎ ሲጠጋ መልአኩ ወደ ሰማይ ከፍ ብሎ የያዘውን ጽዋና ሕብስት ሳይሰጥ ተመለሰ። እንደገናም ዝቅ ብሎ ወረደ እሁንም ሌሎች ካህናት ለእኔ ይሆናል ለእኔ ይሆናል ብለው ቢጠጉ ተመልሶ ወደ ሰማይ ወጣ። ሁኔታው በዚህ ላይ እንዳለ እስቲ ይህቺ ሕፃን እመቤታችን ትቅረብና የሚሆነው ይታያል ተብሎ እንድትቀርብ ስትደረግ መልአኩ ሕብስትና ጽዋ ሰጥቷት ወደ ሰማይ አረገ።

ይህ ሁኔታ እመቤታችን በአምላክ እንደተመረጠች ጸጋ እንዳላትና ምግቧና መጠጧ ሁሉ ሰማያዊ እንደሆነ ምልክት ሆኖ በመታየቱ ሁሉም ተገርሞ ሊቀ ካህናቱም አምኖ በቀጥታ ከወላጅ እናትና አባቷ ተረክቦ ለአቅመ እንስት እስከትደርስ ድረስ በቤተመቅደስ እንድትቀመጥ አደረገ።

ለአቅም እንስት በደረሰች ጊዜ አይሁድ ቤተመቅደስ እንዳታረክስ ትውጣ ብለው በማመልከታቸው ሊቀካህኑ ዘካርያስ የሚያደርገው ጠፍቶበት ሳለ እግዚአብሔር ዘንድ ሦስት ምልክቶች ተገለጹለት።

1. ከይሁዳ ነገድ የሆኑ ሚስቶቻቸው የሞቱባቸው በትር እንዲያመጡና እንዲጸለይበት ተደርጎ በዮሴፍ በትር ላይ «ዮሴፍ ሆይ ማርያምን ጠብቃት» የሚል ጽሑፍ መገኘቱ
2. ዕጣ እንዲወጣ ሲደረግም ለዮሴፍ መውጣቱ እና
3. ርግብ በዮሴፍ ራስ ላይ ማረፉ

በእነዚህ በሦስት ምልክቶች ምክንያት ዮሴፍ እመቤታችንን እንዲጠብቅ ተሰጠው።
ዕብ. 2:16።

ስለ እመቤታችን ድንግል ማርያም ክብር /ክብረ ድንግል/

ክብር የሚለው ቃል ጌትነትንና ከፍተኛነትን የሚያሳይ ነው። ከሁሉ በላይ ክብር ያለው እግዚአብሔር ነው። መዝ. 18፣ ዘጸ. 16:7፣ 1ኛነገ. 8:11። እግዚአብሔር ክቡር በመሆኑ የአሸናፊ የእግዚአብሔርን እናት ቅድስት ድንግል ማርያም አንዳች ያልጎደለባት ምልዕተ ጸጋ ስለሆነች እግዚአብሔር ከእርሷ ጋር ስለሆነ ክብርት ናት። እንኳን መልዕልተ ፍጡራን የሆነች፣ እርሷ

የእግዚአብሔር ፍጥረት ሁሉ ክቡር ነው፡፡ ሉቃስ 2:9፣ 1ኛቆሮ. 11:7፡፡ ድንግል ማርያም ፍጹም አምላክ የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስን በመውለድዋ ክብርት ናት፡፡ ክብርዋ ከቅዱሳን ሁሉ በላይ ነው፡፡ የቅድስት ድንግል ማርያም ክብር ከሦስት ወገን ነው፡፡ ይኸውም፡-

1ኛ. <u>የክብር ባለቤት ከሆነው ከእግዚአብሔር</u>፣ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያምን አስቀድሞ ያከበራት እግዚአብሔር ነው፡፡ ራዕይ 12:1፣ ሉቃስ 1:28፡፡ መልአኩም ወደ እርስዋ ገብቶ «ደስ ይበልሽ ጸጋ የሞላብሽ ሆይ እግዚአብሔር ካንቺ ጋር ነው» አላት፡፡ ምክንያቱም ቅድስተ ቅዱሳን ማርያም ከእንስተ ዓለም ስለተመረጠችና የአምላክ እናት ስለሆነች ነው፡፡

2ኛ. <u>በቅዱሳን መላእክት ዘንድ መከበር</u>፣ በእግዚአብሔር ፊት ጸጋን ሞገስን ማግኘት የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ መሆን የአምላክ እናት መሆን ለቅድስተ ቅዱሳን ድንግል ማርያም ብቻ የተሰጠ የተደራረበ ጸጋ ነው፡፡ በጸጋ ላይ ጸጋ የተሰጣት ክብርት እናት በመሆንዋ በመላእክትና በሊቃነ መላእክት ክብርት ልዕልት ቅድስት ናት፡፡ ሉቃስ 1:30-37፡፡

እንግዲህ ከእግዚአብሔር ፊት ሞገስን ያገኙ ሁሉ በአማላጅነታቸው እንዲህ ካደረጉ የአምላክ ዙፋን የሆነች ማኅደረ መለኮት ቅድስት ድንግል ማርያም የተሰጣት ሞገስ አማላጅነቷ ከሁሉ የበለጠ መሆኑ አጠያያቂ አይደለም፡፡

በመሆኑም ዘወትር በቀኙ ቆማ ታማልደናለች፡፡ መዝ. 44:9፡፡ በቃና ዘገሊላ ሠርግ ቤት ተገኝታ ያደረገችው ምልጃ ትልቁ ማስረጃ ነውና፡፡
ዮሐ. 2:1-11፣ መዝ. 86:1-7፣ መዝ. 131:13-18፣ ት.ኢሳ. 60:4፡፡

<u>እመቤታችን የሁላችን እናት መሆኗ</u>

ቅድስተ ቅዱሳን ድንግል ማርያም ለምዕመናን እናት እንድትሆን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሚወደው ደቀመዝሙሩን እና እመቤታችን ከእግረ መስቀሉ ቆመው ባያቸው ጊዜ «አንቺ ሆይ እነሆ ልጅሽ» አላት፡፡ ጌታ በዮሐንስ አማካኝነት እኛን ሁሉ ለእርሷ መስጠቱ መሆኑን እንረዳለን፡፡ የሚወደው ደቀመዝሙሩን «እነኋት እናትህ» በማለት ከእርሱ በፊት የነበሩትን በእርሱ ዘመን ያሉትንና እስከዓለም ፍፃሜም የሚነሱትን የጌታ ወዳጆች ወክሎ ድንግል ማርያምን በእናትነት ተቀብሏል፡፡ ዮሐ. 19:26፡፡ በቀራንዮ አደባባይ ሥጋውን ቆርሶ ደሙን አፍስሶ እንደሰጠን እናቱንም እናት አድርጎ ሰጥቶናል፡፡ ስለዚህ በደሙ ፈሳሽነት ለዋጀን ምእመናን ሁሉ ቅድስት ድንግል ማርያም እናታችን ናት፡፡ መዝ. 86:4፡፡

<u>እመቤታችን ለዮሴፍ ለምን ታጨች?</u> ማቴ. 1:20

<u>እጮኛ የሚለው ቃል ለብዙ ነገር ይሆናል፡፡ ይኸውም፡-</u>

1. ከጋብቻ ሥርዓት በፊት የሚፈጽሙት ውል ቃል ኪዳን መተጫጨት ይባላል፡፡
2. አንድ ሰው ለትልቅ ሥራ /ሹመት/ ሲመረጥ እጩ ሰው ለሹመት የታጨ ይባላል፡፡
3. በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስና በምዕመናን መካከል ያለው አንድነት እጮኝነት ተቀብሎ ተገልጿል፡፡ 1ኛቆሮ. 11:23 «ለአንድ ክርስቶስ ላቀርባችሁ አጭቻችኋለሁ»፡፡

ሌላ ሐዋርያ ስላላየ ዕድለኛ ነህ» ትለዋለች፡፡ ለማረጋገጫም ይሆን ዘንድ «እንካ ይህን ሰበን» ብላ ሰጠችው፡፡

ቶማስም ሰበኑን ይዞ ሐዋርያት ዘንድ ሲደርስ «እመቤታችን እርፋ ቀበርናት» ብለው ነገሩት፡፡ «መቼ ሞታ መቼ ተቀበረች?» ብሎ ሲጠይቃቸው «ጥር ሞታ ነሐሴ» ብለው ነገሩት፡፡ እርሱም «ሞት በጥር በነሐሴ መቃብር እንዴት ይሆናል?» ሲላቸው «አንተ በፊትም ጌታን ካልዳሰስኩ አላምንም ብለህ ተጠራጥረህ ነበር፡፡ አሁንም ይህንን አታምንም?» አሉት፡፡ ለማንኛውም እስቲ መቃብሩን ሄደን እንይ ተባብለው ሄደው ቢያዩ ባዶ ሆኖ አገኙት፡፡ ቶማስም «ስታርግ በዓይኔ አይቻታለሁ ለማረጋገጫ ይህን ሰበን /ጨርቅ/ ሰጥታኛለች» አላቸው፡፡

በሁኔታው ተገርመው ቶማስ እርገቷን አይቶ እኛ ሳናይ ቀረን ብለው አዝነው በዓመቱ ሱባኤ ገቡ፡፡ በሱባኤው መጨረሻ ነሐሴ 16 እመቤታችንን መንበር፣ ጌታችን ክርስቶስ ካህን፣ ጴጥሮስ ረዳት ካህን፣ እስጢፋኖስ ዋና ዲያቆን አድርጎ ቀድሶ ሁሉንም ከአቆረባቸው በኋላ የእመቤታችንን ዕርገቷን ለማየት አብቅቷቸዋል፡፡

በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ያለው የልመናዋ የአማላጅነትዋ በረከት ፍጹም የሆነ የፈድኤትዋ ሀብት፣ ከጽንፍ እስከ አጽናፍ የሞላው የተወዳጅ ልጅዋ ምሕረት /ቸርነት/ በእውነት ከእኛ ከአገልጋዮቹ ጋር ለዘለዓለሙ ይሁን፡፡ አሜን፡፡

<u>ዋቢ መጻሕፍት</u>፣

- ተአምረ ማርያም
- ቅዳሴ ማርያምና ውዳሴ ማርያም
- ክብረ ቅዱሳን በአቡነ ገብርኤል
- ወላዲተ አምላክ በመጽሐፍ ቅዱስ በዲ. ደጀኔ ሽፈራው እና በዲ. እሸቱ ታደሰ

የቅዱሳን ክብርና አማላጅነት

ቅዱሳን የሚለው ቃል ቅዱስ ከሚለው የግዕዝ ቃል የወጣ ሲሆን፣ ትርጉሙም ንጹሕ ልዩ የከበረ ማለት ነው፡፡ ይህ ቃል ለእግዚአብሔር የባሕርይ መግለጫ ነው፡፡ እግዚአብሔር በባሕርዩ ቅዱስ ነውና፡፡ ቅዱሳን የሚለውም ቃል በባሕርዩ ቅዱስ የሆነውን አምላክ ለሚያገለግሉ መላእክትና ደጋግ ሰዎች የሚሰጥ ነው፡፡

መላእክትን ቅዱሳን እንላቸዋለን፡፡ ከማንኛውም ክፉ ነገር የራቁ፣ ሥርዓታቸውን የጠበቁ፣ እግዚአብሔርን ያወቁ፣ እግዚአብሔርን የሚያመሰግኑ ስለሆኑ ቅዱሳን ይባላሉ፡፡ ከመዓረገ መላእክት የደረሱ ደጋግ ሰዎችም በዚሁ የቅድስና ስም ይጠራሉ፡፡ ራሱ እግዚአብሔር «እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ቅዱሳን ሁኑ» ብሏልና፡፡ ዘሌ. 19፡2፣ 1ኛጴጥ. 1፡15-16፡፡

<u>ቅዱሳን በገድል በሦስት ይከፈላሉ</u>

1. ስለቀናች ሃይማኖታቸውና ፈጣሪያቸው ክብር ሲሉ በአላውያን /በማያምኑ/ ነገሥታት ፊት ስለ ክርስቶስ አምላክነት ሳያፍሩ፣ ሳይፈሩ መስክረው እስከ ደም ጠብታ ድረስ ለክርስቶስ የመሰከሩ፣ ቀልቀል የተሰቀሉ፣ ለአናብስት የተሰጡ፣ በሰይፍ የተቀሉ በመጋዝ የተሰነጠቁ፣ ወደእቶን እሳት የተጣሉ፣ በድንጋይ የተወገሩ ሰማዕታት ናቸው፡፡ ሰማዕታት ማለት መስካሪዎች ማለት ነው፡፡ ራዕ. 12፡11፣

ምሳሌ፦ ቀኖቼ ሰማዕት ቅዱስ እስጢፋኖስ፣ ቅዱስ መርቆሬዎስ፣ ነቢዩ ኢሳያይስ፣ ነቢዩ ዳንኤል፣ ቅዱስ ጊዮርጊስ፣ ቅዱስ ቂርቆስ፣ ሠለስቱ ደቂቅ፣ ቅዱስ ጴጥሮስና ጳውሎስ የመሳሰሉት ናቸው።

2. በገድል፣ በዱር፣ በዋሻ ሆነው ከጣዕመ ዓለም ተለይተው ክርስቶስ ለሞተላት ለዚህ ዓለም ሲጸልዩ ግርማ ሌሊቱን ጽምጸ አራዊርን፣ ጸብን አጋንንትን፣ የቀን ሐሩር፣ የሌሊት ቁር ታግሰው የሚኖሩ ጻድቃን ናቸው።

ምሳሌ፦ ፃድቁ ተክለሃይማኖት፣ ፃድቁ ገብረ መንፈስ ቅዱስ፣ ፃድቁ አቡነ አረጋዊ ... ናቸው።

3. መጽሐፍ አውጥተው፣ አንቀጽ ጠቅሰው፣ መናፍቃንን ተከራክረው የቤተክርስቲያንን ሕጥዋን ያስከበሩ የቤተክርስቲያን ጠበቆች ናቸው።

ምሳሌ፦ ቅዱስ አትናቴዎስ፣ ቄርሎስ፣ ጎርጎርዮስ፣ ባስልዮስ፣ የሐንስ አፈወርቅ የመሳሰሉት ናቸው።

በዚህ መሠረት የእግዚአብሔር ወዳጆች ነቢያት፣ ሐዋርያት፣ ፃድቃን፣ ሰማዕታት ሁሉ ለቅዱስ እግዚአብሔር ሲሉ ሕይወታቸውን መሥዋዕት አድርገው ስለሰበኩ ስለስሙ ስለመሰከሩ በተጋድሎአቸውና በትሩፋታቸው ስላገለገሉ የቅድስናና የብፅዕና ማዕረግ ተሰጥቶአቸዋል። በመሆኑም የእግዚአብሔርን መቅሰፍት ለማስወገድ በእግዚአብሔርና በሰዎች መካከል በመሆን ለእግዚአብሔር የሚያቀርቡት ልመና አማላጅነት ይባላል።

አማላጅነት ወይም ምልጃ የሚለው ቃል መማለድ ከሚለው የተገኘ ሲሆን ትርጉሙም ከ[illegible]ገብቶ መለመን ጠብን ወይም ጠላትነትን ማስወገድ ማስታረቅ ማለት ነው።

የእግዚአብሔርን ሕግ ለሚያከብሩትና በእውነተኛም እምነት ላሉ ሰዎች የማማለድ ሥልጣን እንደተሰጣቸው መጽሐፍ ቅዱስ ያረጋግጣል። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ቅዱሳንን የምታከብረውና በአማላጅነታቸው የምታምነው ቅዱሳን መጽሐፍትን መሠረት አድርጋ ነው።

የቅዱሳን አማላጅነት በአጸደ ሥጋ

አብርሃም በእግዚአብሔር ተጠርቶ እግዚአብሔርን ካመነበት ጊዜ ጀምሮ የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ወዳጅ ነበር። ዘፍ. 12:13-16። እግዚአብሔርም የአብርሃም አምላክና ወዳጅ ነበር። አብርሃምም ይህን ባለሟልነቱን ከእግዚአብሔር ዘንድ ማግኘቱን ስለተረዳ የሰዶምና የገሞራ መጥፋት በተነገረው ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት ቆመ። ማለትም ማለደ፣ ተማጸነ። በአብርሃም ምልጃ አማካይነት አሥር ጻድቃን እንኳን ቢገኙ ከተሞቹን እንደማይደመስስ እንደሚምራቸው ለአብርሃም ገልጾለት ነበር። ዘፍ. 18:22-23። «እግዚአብሔርም አለ እኔ የማደርገውን ከአብርሃም እሰውራለሁን?» በማለት እግዚአብሔር ቅዱሳን በላላቸው ክብር ሲል ትዕዛዙን ለፈጸሙ ለወዳጆቸው ቅዱሳን ሁሉን ገልጦላቸዋል። ዘፍ. 18:17፣ 20:1-28። «አሁንም የሰውየውን ሚስት መልስ፣ ነቢይ ነውና ስለአንተም ይጸልያል ትድናለህም» በማለት እግዚአብሔር ስለወዳጁ አብርሃም ተናገረ። የዘመኑም ተከራካሪዎች እንደሚሉት ቢሆን ኖሮ ራሱ አቤሜሌክ ስለራሱ ወደ እግዚአብሔር መጸለይ በቻለ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር ለቅዱሳን ወዳጆቹ ያለውን ፍቅር ለመግለጽ የማማለድ መብት ስለሰጣቸው አብርሃም ስለ አቤሜሌክ ወደ እግዚአብሔር ማለደ፣ እግዚአብሔርም ሰማው።

«ጓጉንቸሮች ከእኔና ከሕዝቤም እንዲርቁ ወደ እግዚአብሔር ጸልዩልኝ» በማለት የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ያልሰማው ፈርዖን ሙሴንና አሮንን ተናገራቸው:: ዘጸ. 8:8-15:: ሙሴም ወደ እግዚአብሔር ጸለየ፤ አማለደ የጓጉንቸርና የዝንቡ መንጋም በሙሴ ጸሎት ተወገደ:: ዘጸ. 8:25-31:: እሥራኤላውያን ጣዖትን በመምለክ ከባድ ኃጢአት በፈጸሙ ጊዜ እግዚአብሔር ሙሴን ጠርቶ «እኔ ይህንን ሕዝብ አየሁት:: እነሆም አንገተ ደንዳና ሕዝብ ነው:: አሁንም ቁጣዬ እንዲቃጠልባቸው እንዳጠፋቸውም ተወኝ፤ አንተንም ለታላቅ ሕዝብ አለቃ አደርግሃለሁ» ባለው ጊዜ ሙሴ ወደ እግዚአብሔር አጥብቆ ጸለየ /ማለደ/:: እግዚአብሔርም ሕዝቡን በሙሴ ጸሎት ይቅር አለ:: ዘጸ. 32:7:: ስለዚህም መዝ. 105:23 ላይ የተመረጠው ሙሴ በመቅሰፍት ጊዜ በፊቱ ባይቆም ኖሮ ያጠፋቸው እንደነበረ ተናገረ:: ይህም ባይሰምን ባያማልዳቸው ኑሮ ለማለት እንደሆነ ግልጽ ነው::

ሙሴ ኢትዮጵያዊቷን በማግባቱ ወንድሙ አሮንና እኅቱ ማርያም ሙሴን ተቃወሙት:: በዚህ ምክንያት ማርያም እህተ ሙሴ በለምጽ በሽታ ተመታች:: ሙሴ ግን ሰባት ቀን ወደ እግዚአብሔር ስለጸለየላት ሰባት ቀን ቤት ተዘግቶባት ከሰነበተች በኋላ እግዚአብሔር በሙሴ ጸሎት አማካኝነት ፈወሳት /ዘኁ. 12:1-5/::

ስሙ በውል ያልተጠቀሰ አንድ የእግዚአብሔር ሰው /ነቢይ/ ዕጣን እያጠነ በነበረው በንጉሡ ኢዮርብዓም ላይ እና በመሰዊያው ላይ ትንቢት በመናገሩ ንጉሡ እጁን ዘርግቶ ያን ሰው ያዙት ብሎ አዘዘ:: በዚያን ጊዜ የንጉሡ እጅ ደረቀች፤ እንደተዘረጋች ቀረች:: በዚህም የእግዚአብሔር ሰው «ጸልይልኝ?» አለው:: የእግዚአብሔር ሰውም ወደ እግዚአብሔር ለመነ:: የደረቀችው የንጉሥ እጅ ወደ ቀድሞ ተመለሰች ማለት ታጠፈችለት እንደበፊቱም ሆነችለት:: 1ኛነገ. 13:1-7::

ስለቱ የኢዮብ ወዳጆች በአነጋገራቸው እግዚአብሔርን አሳዘኑ:: ስለዚህም እግዚአብሔር «ወደ ባሪያዬ ወደ ኢዮብ ሂዱ የሚቃጠለውንም መሥዋዕት ስለራሳችሁ አሳርጉ:: ባሪያዬ ኢዮብም ስለ እናንተ ይጸልያል» አላቸው:: ይህም የወዳጁን ኢዮብ ክብሩን ለመግለጽ ነው:: እርሱም ስለ እነርሱ ጸለየ እግዚአብሔርም ይቅር አላቸው:: ኢዮብ 42:7-10::

በትንቢ.ኤር. 42:2-17 ላይ ስንመለከት ነቢዩ ኤርምያስ የእሥራኤል ልጆች በጠየቁት መሠረት እስከ 10 ቀን ከጸለየላቸው በኋላ ምህረት ሲያሰጣቸው እናያለን::

እንግዲህ ራሳቸው መጸለይ እየቻሉ ለምን ኤርምያስን ወደ እግዚአብሔር ጸልይልን አሉት? እኛ ራሳችን እንለምን ዘንድ ምን ይከለክለናል? አላሉም::

ተጨማሪ ጥቅሶች:-

ዘኁ. 16:41-50፣ 1ኛነገ. 17:1-7፣ 1ኛነገ. 18:30-46፣ 1ኛነገ. 17:17-24፤ 4:18-37፣ 2ኛሳሙ. 24:15-25፣ ኤር. 15:1

እንግዲህ ከላይ የተጠቀሱት የአማላጅነት አገልግሎት በብሉይ ኪዳን ብቻ ሳይሆን በአዲስ ኪዳንም አለ:: እግዚአብሔር አምላክ ከመረጥሁት ጋር ቃል ኪዳኔን አደርጋለሁ እንዳለ መዝ. 88/89/:3 ቃል ኪዳን ከቅዱሳን ጋር አለው:: ስለዚህም ነው ጌታ በሉቃስ 10:16 «እናንተን የተቀበለ እኔን ተቀበለ፤ እናንተን የጠላ እኔን ጠላ ያለው»:: ነገር ግን ጌታ «እኔ መንገድና እውነት፣ ሕይወትም ነኝ፣ ከእኔ በቀር ሌላ መንገድ የለም» ያለውን ጥቅስ ይዘው መናፍቃን እንደ አማላጅ